

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
cot. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
жасопсь для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Товариство "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
cot. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщені в газеті рукописи не зберігаються, а якщо допускать ся, то тільки на випадок потреби, а не для того, щоб зберегти на випадок помилки та залучити поштову марку на її пересилку.

КОНФЕРЕНЦІЯ ТРОХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІВ.

В неділю, 2. цвітня, розпочала ся в Берліні, в будівку німецького парламенту, конференція представників трох Інтернаціоналів: Другого, Другого і пів Третого (Комуністичного), Канадська преса, за винятком кількох коротеньких новин, нічого про хід наради тої конференції не доносила.

Буржуазна преса взагалі звернула тепер всю свою увагу на Генуя. Настільки американські газети доносили дещо про хід наради конференції трох Інтернаціоналів. Як відомо, сю конференцію скликали за починком Третого Інтернаціоналу в справі об'єднання робітничого фронту, який мав би поставити опір наступови капіталу на працю.

На нараді Ванделведе на комуністів відповідав Карл Радек, який пригадав йому всі його діла, починаючи від солов'яків його сім'ї на базилейському соціалістичному конгресі 1913 року, в міштерській кабінеті, дого королівського величчя, аж до убитва Карла Лібкнехта і Розі Люксембург.

Нісая переналок між представниками Другого і Третого Інтернаціоналів наради конференції прибрали заострений характер. Посередню позицію між комуністами і жовтими соціалістами заняли представники віденського Інтернаціоналу, а головню представник італійських соціалістів Серраті. Телеграма з 6. цвітня доносила, що засіданя конференції з 5. цвітня дає надію, що між представниками трох Інтернаціоналів прийде до порозуміння.

Що заставило провідників Комуністичного Інтернаціоналу говорити з жовтими провідниками Другого Інтернаціоналу і з провідниками подвійного Інтернаціоналу? Чи об'єднаня Комуністичного Інтернаціоналу з Другим і віденським Інтернаціоналами не буде зрадою комунізму? Не один з свідомих робітників ставить собі такі питання.

Ми ще не знаємо, яку форму прибере те об'єднаня і взагалі чи до него прийде, — але оглянувшись на хід революційної боротьби пролетаріату в минувшні, бачимо, що такі об'єднаня революційних партій, а головню, об'єднаня більшовиків з меншевиками в Росії після розколу в 1903 році Російської Соціал-демократичної Партії случали ся.

В своїх тезах про об'єднаня пролетаріату, прийнятих Виконкомом Комінтерна, Зіновєв в 19-й точці говорить:

"Виконком Комінтерна вважає за корисне пригадати всім братерським партіям довід російських більшовиків — тої однієї пошкоди партії, якій вдалося перемогти буржуазію і вийти владу в свої руки.

На протії п'ятинадцяти років, що пройшли з часу народження більшовизму до його повної буржуазізації (1903—1917 рр.), більшовизм не перестав вести боротьбу проти реформізму, або, що теж саме, проти меншевиків. Але разом з тим на протії цих п'ятнадцяти років, російські більшовики не один раз закладали угоду з меншевиками. Формальний розкол з меншевиками відбув ся на весні 1905 р. Але під впливом буржуазного робітничого руху, яке в кінці 1905 року більшовики тимчасово утворили спільний фронт з меншевиками. Другий раз формальний розкол з меншевиками відбув ся остаточно в січні 1912 року. Але між 1905 і 1912 рр. розкол зміняв ся об'єднанями і напівоб'єднанями в 1906—1907 рр., а також в 1910 році".

Тепер ми бачимо, що ті самі російські більшовики, інші комуністи, не мають нічого спільного з меншевиками. Знайти, об'єднаня не є злук. Об'єднаня між ворожими між собою робітничими партіями відбували ся в минувшні або під натиском мас низу, або під впливом обставин, а скорше під натиском одного і другого одночасно.

В яким положенню знаходиться пролетаріат цілого світа нині? В той час, як світовий капітал злученим фронтом веде на цілий світ наступ на працю, відбиваючи від робітничих заволованих димм попереду позиції, пролетаріат є розпорошений, розв'язаний і не може поставити наступови капіталу відповідний опір. Перед нашими очима одна за другою відбули ся поразки стражків вугледобів в Англії, текстильників в північній Франції, залізничників в Німеччині і т. д.

Однак, провідники жовтих Інтернаціоналів, не замічаючи (умисно) свого ганебного діла рух своїх, кажуть, що підприємці Третім Інтернаціоналом кроки для створення одного пролетарського фронту є вимушено виключно жовтими тяжким положенням російської революції і російських комуністів. На таке твердження виступив в пресі Зіновєв, в своїй промові на засіданню пленуму Виконкому Комінтерна, відповідає наступними словами:

"Тому то, хто твердить, що тактика єдиного фронту є вимушена ініціатива тяжким положенням російської революції і російських комуністів, той є правий. Так, вона викладала також і тим. Се збучна істина. Але хто з се то знаходить, що перше в історії волею пролетарського правління надуживає тут для своїх егоїстичних інтересів інтерес рух, той — відлий бранник як російської, так і світової революції, той стоїть на ґрунті 2-го і 3-го Інтернаціоналу".

Зважаючи під увагу теперішнє становище світового пролетаріату, як також тяжке положення російської революції, Виконком Комінтерна підприємця кроки для об'єднаня пролетарського фронту, для об'єднаня не тільки тих робітничих організацій, які знаходять ся під проводом трох Інтернаціоналів, а де і всіх робітничих інших організацій, про яких у відозві Виконкому Комінтерна говорить ся:

"Всі робітники, чи комуніст, чи соціалдемократ, чи синдикаліст, чи навіть християнського або ліберального професійного вождя, — всі вони не хочуть допустити до дальшого зменшення зарітку. Вони не хочуть в голоді і холоді довше працювати і тому треба з'єднати ся і утворити спільний фронт проти офіційних підприємців. Всі вони не хочуть довше за лям, від фабрики до фабрики жорстоко працювати. Всі вони боять ся, щоб не були ви-

кинуті на вулицю. Ось чому вони повинні об'єднати ся до боротьби проти всього, що скріплює безробітє".

Але в той сам час се об'єднаня не означає злук передового революційного пролетаріату зі всіма тими різномірними організаціями. В своїй промові на засіданню пленуму Виконкому Зіновєв сказав:

"Ми добираємо ся єдиного фронту всієї робітничої класи, але ніколи не думуємо ся в одну партію зі старою соціал-демократією, наскрізь прогнивою, зрадливо запроваженою себе капіталізацією. Але ми повинні використати і використати в правильне русло те здорове ядро, котре є в теперішній настрій мас, істинний нахил їх до об'єднаня проти буржуазії. Ми повинні стати на чолі сего пошкоди руху мас".

Сі слова повторює тепер на конференції трох Інтернаціоналів в Берліні Карл Радек, відповідаючи на закиди Ванделведе.

"Ми ніколи не забудемо нам крові Карла Лібкнехта і Розі Люксембург. Нї Нїяких союзів, ніякого довіря до тих, що так тяжко зрадили пролетаріат".

Говорячи нині з провідниками сих двох Інтернаціоналів в Берліні про об'єднаня фронт, представники Комінтерна або примусять їх зривати зі всіма буржуазними "правительствами і організаціями і виступити спільно об'єднаним пролетарським фронтом проти наступу капіталу, або в разі їх відмовлення ся від спільного фронту, се раз вказати зорґанізованним робітничим масам, які знаходять ся під контролю сих двох Інтернаціоналів, на ту ганебну роллю, яку грають провідники цих Інтернаціоналів на руку буржуазії.

Єслиж провідники жовтих Інтернаціоналів згодять ся створити разом з комуністами спільний фронт, то не для боротьби о диктатуру пролетаріату, якої провідники обох Інтернаціоналів є дальшими противниками і такої боротьби комуністи можуть тільки шкодити. Карл Радек, відбиваючи напади Ванделведе і Макдоналда на Комуністів, сказав:

"В виду страшного положення пролетаріату ми готові забути минуше і зійти ся з вами при однім столі, але не на те, щоб бороти ся о диктатуру пролетаріату, але щоб вибороти для робітничого куєсь хліба. І тому ми домагаємо ся конференції діла, а не дискусії".

Коли ся стая була вже набрана, наслідна вістка, що між представниками трох Інтернаціоналів прийшло до згоди. На засіданню 5. цвітня ухвалено 7 точок, де в першій з них говориться про організованню комітету з 9-ох членів, який має зайнятись скликанням міжнародного пролетарського конгресу, в яким мають взяти участь не тільки представники трох Інтернаціоналів, але і представники тих організацій, що не належать ще до ніяких Інтернаціоналів. Беручи на увагу рішеня берлінської конференції, ми є на передодні об'єднаня пролетарського фронту. Волинєць.

ПЕРЕД ТОРГАМИ.

Порожні склади на фабриках і пристамках, омертвілий зовнішній торг, скрутені становище з харчуванням країни і ціла низка ускладнень в колоніях — примушують керівників англійського капіталу бути першими ініціаторами в справах наважана зносин між розв'язаними частками світової господарчої системи. Розуміють ся, сі прозаїчні причини прикро блискучими фразами і величними планами, які мають перед цілим світом являти шляхетну миролюбність провідників англійської політики.

Коли провал Лиги Націй, особливо після Канської конференції, став яким навіть малій дитині — Лойд Джордж ставить на порядок діла світової політики питання про утворення нової Лиги Націй, в склад якої повинні вийти, крім дотеперішніх її членів Злучені Держави і Америки, Німеччина і Росія. Так під впливом непереможних обставин той самий уряд, який не що давно вислав представника Рад. Республіки з території Англії — за раз дійшов до думки про включеня Рад. Республіки в концерт великих держав. І то бже якісь великих уступок з боку Рад. Республіки. Пригадуючи на Генуїській конференції визнаня Рад. Республіки, на думку Лойд Джорджа, не коштуватиме її майже нічого. Там хіба тільки які полєгкості що до торгу...

Французький капітал до такого стану, коли-б не опанував шляхетні почути до загального мира — не дійшов. Правда, що причиною сього є зовсім інший характер його англійського. Коли Англія зацікавлена в сировині і розвитку своєї промисловости та торгу — то для французької біраж важкі лихварські відсотки на її капіталі, найвірніше вміщеня їх і найакуратніша виплата тих відсотків. І на одні торговельні діла, товарні зносини з країнами-кредиторами французькому капіталови йти не охота — бо йому треба мати гарантії, що кожно переможця, його кожно — завжди буде душити грудю поваленого довжника. "Кожному на груди" і — "рив живє тіло" — ось святі заповіді французького буржуа.

Але і на нього не може не вплинути катастрофічне становище світового господарства і погроза лишити ся ізольованим, самотнім. І хоча новий французький уряд — є типове представництво зарпатного імперіалізму, — проте ми певні, що при всіх мріях "пунктарізму" копіювати наполеонізм — французькому капіталови доведеть ся піти стежкою протоптанною в Кан, його опальним адвокатом — Бріаном. І не тільки французькому, але й іншим групам, які упирають ся і не хочуть йти туди, куди їх тягне на мотузку історія — в Генуя.

Покій-ж що як і слід крамарі і спекулянтам дехто з них хоче заломити скажену ціну за втрапу своєї цнотливости на генуїському побаченні і інсценують протест "народу" проти визнаня нас. Говоримо про голоси бельгійської преси, яка думає, що за визнаня Радянської влади остання відбуде панованя бельгійського капіталу в Республіках (зокрема — на Україні, де він завжди був цимішним), та про нечуваній до своєї пілоти "протест" продавного вождя Американської Федерації Праці — С. Гомперса проти визнаня влади робітників і селян.

Але сі виступи — не що инше як підготовка до торгу. Ми собі ціну знаємо, навіть при скрутних внутрішніх обставинах і на майбутній зустрічі з лихварями і торговцями — їхнім запевненням, залюкуванням, заграванням, клятьбою, божбам і т. д. — протипоставимо холодний і мудрий розрахунок, опертий на силу годного, обдіраного, злиденного, але сильного народу.

В. Блакитний.

Українське наукове товариство в Петрограді.

Російське часопис подає вістку, що при Академії Наук в Петрограді заснувало ся "Общество любителей украинской литературы, истории и языка". До сього товариства належать: акад. В. Перетц, акад. В. Вернадський, А. Лященко, В. Воїновичський, Б. Модзаловський, В. Срезневський та інші. На перших загальних зборах товариства акад. В. Перетц зробив доклад про "шкільні братства XVII в. на Україні".

Арештована на Мадярщині.

В Будапешті арештувала поліція 14 осіб під замітом комуністичної агітації. Свідство виявило, що в Будапешті, Шегедні і інших містах існують комуністичні організації.

АПОТЕНТИ.

(П. П. С.)

Знає є річ, що партія польських поміщиків і великих промисловців, партія народної демократії, швидше являда ся опорою російського царя, як його ворогом. Всі се, мабуть, памятають розни поміж єндєками і кадетами в Державній Думі, зафіксований в промові одного з польських депутатів "была без радости любви, розлука будет без печали". Навіть російські кадети показали ся лівими для польських єндєків, союзові з ними вони волили спілку з октябристами. Люди "реальної політики" — єндєки — волили панованя на російському ринку як боротьбу за самостійну польську державу, осягненя котрої означало би для них в той чи іншій мірі втрату сього панованя. Відомо адеж, що звязок між давню Росією і Польщею був досить організальною природи. В той час як політично Росія була метрополією (та ще й жорстокою), а Польща, так мовити, колонією, то економічно справи стояли як раз навпаки: Росія була на становищі польської колонії. Польські товари йшли в найдальші закутки Росії. Росія постачала їй сировину, а сама була ринком для продуктів польської промисловости. Особливо між іншим, сей колоніальний характер звязку поміж Польщею і Росією дав ся в знаку України. Україна особливо правобережна в повному зміслі слова була колонією Польщі.

Крім безпосередніх вигод від побіджаня з Росією польські маєтні класи прекрасно розуміли, що велика буржуазія — поміщицька Росія далеко краще зможе забезпечити їх економічні (супроти інших країн) і їх класові інтереси, як хоч би й яка "велика" Польща.

Війна і сполучення з нею рух, занепад польської промисловости зруйнували економічний звязок Польщі з Росією. Однак тепер, скоро польська промисловість стала відбудуватись, потреба його повновнення стала такою такою лекуемою. Для польської промисловости є однією дорогою — на Схід. На Заході з його високою розвиненням, технічним відосконаленням промислом Польщі нічого шукати.

Звідси — те, на першій погляд, дивно явище, що єндєки, найрадикальніша польська партія внутрі, на зовні є представництвом "ліберальної" політики — політики наважана зносин з Радянськими Республіками і Іюльогом виконання рижського договору.

Се можемо однак обмановати себе що до дійсної природи наших тимчасових "друзів". Політичним ідеалом єндєків як була, так і є буде велика буржуазно-поміщицька Росія. Чому "кресів" її не турбує! Воно певна, що з російськими пананами її удасть ся подібною політиці "сфери впливу". В сьому відношенні польська єндєція є найвірнішим союзником і агентом капіталістичної Франції. Як для останньої так і для першої наважана зносин з Радянськими Республіками є лише одним із шаблів до осягнення вищої цілі.

Найскравішим представником "самостійницьких" ідеалів в польському громадянстві була так звана П.П.С. — польська партія соціалістична. Представовані нею широкі маси дрібного міщанства, інтелігенції, селянства, робітництва, покинули до життя розвитком капіталізму, найгірше відчували політичний гнет з боку чужих, пануючих держав і економічну силу своїх буржуазно-поміщицьких груп, силу, оперту на могутньому апараті поневоленних таких велитнів, як російська або австро-угорська монархія.

Звичайно, в "великій єдиній, незлітній Росії" вони бачать своєю найлітшою ворога. Звідси їх симпатії (права, більше лаятоничні, та й то в минулому) до визвольних рухів ріжних поневоленних народів давньої Росії (а також між іншими і їх вплив на самостійницьку ідеологію українських

патріотам, так само, правда, як і їхнім товаришам по інших країнах.

Досить обмежити ся характером і їх кресовою політикою, щоб побачити як виглядає в дійсности "федералізм". Ось, наприклад, вибори до віленського союму, сеї можна сказати, дитини пелесів. Вони провели до союму на разі лише 2 депутати, в той час, як їх вороги, єндєки — 40. Чому? Тому, що вони власне тягли жовосилом Литву до "федеративної" Польщі, тому, що вони були ідейними допомагачами авантюри Жейгофського, тому, що на їх голови спав цілий опіум польської політики в Литві. Ті маси робітників, дрібного міщанства, селянства, те, що могли би за ними піти, звідверили ся в своїх провідниках і просто, очевидало, не пішли на вибори. Своєю власною політикою в Литві приготували пелеси перемогу своїм ворогам — єндєкам.

А становище пелесів супроти Східної Галичини? Правда, в пелесійській пресі ми знаходимо грізні фіалітки проти "божевільна на кресах", острії напади на згубну політику єндєції. Такий, приміром, краківський "Narzędzi", хочуть кинути працю польського робітничка на старі шляхи", Польща приготувалась до смертельного скоку в розкриті пащу гіпопотама", жалібно кивили пелесівський "Robotnik".

Єндєківським мріям про відбудову великої Росії протипоставляють пелеси свої, так звані федералістичні плани. З інших міжуючих з Польщею країн, що входили до складу бувшої російської імперії, мали би потворити їм самостійні національні держави в федерації з Польщею (звичайно припускаєт ся, що в такій федерації Польщі належала би керуюча ролля). Сі федеративні з Польщею держави творили б не тільки "протибольшевицький" мур, але й безпеку проти "майбутньої" імперіалістичної Росії.

Плани сі дещо нагадують науманівську "середню Європу", — політичний і господарський союз, в центрі котрого стояла би Німеччина. Але менше про те. Зрештою, в основі пелесівських планів лежить не така вже химерна думка. В сучасній єндєківській політиці супроти Сходу, хоча й вона в своїх зовнішніх проявах однією відповідає господарчим інтересам Польщі, а при даній обставині і нашим, безперечно є елементи небезпечного спроб відбудови старої "великої" Росії в той чи іншій спосіб. В сьому пелесам можна признати слушність. Мають вони рацію також, коли вказують, що шляхи польської торгівлі не так ведуть на Схід, як на східне подудіє — на Україну. Отже, передусім заінтересована Польща в тісному співробітництві з Україною.

Чому однак пелесівська "вільна спілка вільних народів" повинна бути звернена проти сучасної Росії? Адеж-же ясно, що стань П.П.С. дійсно ширю і послідовно на ґрунті свого "федералізму", то-б-то зречи ся "вона польського імперіалізму, повторила ся навколо Польщі низка дійсно вільних (не поневолені в якій частині Польщею) держав, тоді мусіли би пасти всякі страхи в Польщі перед Радянською Федерацією.

Як раз навпаки. З Радянською Федерацією її звязало би спільне стремленя не допустити до повороту старої Росії. Небезпека відбудови старої Росії, котра насуваєт ся головно зовні і котра має своє оперте в значній мірі власне в Польщі, апала би. С'Вільна Польща і відлий народи довкола неї підірвали би в корні реставраційні плани французького, польського і російського капіталу. Тим самим було би завдано непоправний удар всім реставраційним, елітарно-єндєківським стремленям і внутрі Росії.

Отже, послідовне розвинення ідей, заложених в пелесівському "федералізмі", мусіло би неминучо привести до якнайтіснішого союзу Польщі з Радянською Федерацією. Та власне дослідюючи як раз і бракує польським соціал-

не потребуємо, звичайно, нагадувати, що поведінка пелесів на кресах на практиці мало чим ріжнить ся від поведінки так наче-то поборованіи ними єндєції. Ось так в дійсности виглядає пелесівський "федералізм". Роздери поміж "соціалістом на рожевій водичі" дрібно-міщанських та інтелігентських мас, котрі вони репрезентують, з одного боку і поміж властивим тим же масам, викликаним конкурентною боротьбою, сучасній російській — антисемітизмом, антиукраїнізмом і т. п., з другого польської соціал-патріотів, упираючи ся і угинаючи ся, тягнувши, зрештою, віз польського великого капіталу, польської єндєції. Так в області соціальної, як і в сфері національно-політичних ідеалів.

Не диво, отже, що й з приводу єндєківських планів що до Сходу, пелесівському "Robotnik-owi" не залишаєт ся нічого иншого, як після гірких жалів, безсило заявити: "Хай буде й так!" Але де польський Стінес, польський Лойд Джордж і Бріан, які не дали би ся вивести в поле?"

Ось за ким туржати польські соціал-патріоти! Але-ж-чи не є се признанем свого цілковитого банкрутства?

Ст. Літний.

Зід робітників цукрової промисловости.

Дня 23. лютого в Сумах розпочав ся зід робітників цукрової промисловости Лівобережної України. Зід виступав звіт Сумцукру. В Сумському районі в 1921 році працювало 18 цукрових заводів, які виробили около 500 тисяч пудів цукру.